

Stichting Koopvaardijpersoneel 1940 - 1945

Nieuwsbrief december 2024

aangesloten
bij het
veteranenplatform

Voorwoord

Aan het einde van het jaar kijken we graag even terug op wat achter ons ligt. Te beginnen met veel dank aan Dominee Leon Rasser die zich zo lang heeft ingezet binnen ons bestuur, onze goed bezochte stand op Veteranendag, we genoten van een mooie vaartocht en namen deel aan diverse herdenkingen en bijeenkomsten. Sinds enkele weken is er de mogelijkheid om persoonlijke informatie toe te voegen aan de databank, waar al bij ruim 125 personen gebruik van is gemaakt. We waren aanwezig toen voor het eerst in 80 jaar de koopvaardij genoemd werd bij de D-Day herdenking in Frankrijk. We werden uitgenodigd in Liverpool om mee te praten over een nieuw Battle of the Atlantic bezoekerscentrum en we stonden dit jaar ook aan de wieg van stichting Libertyship.NL waarmee geprobeerd wordt om een heus Libertyship naar Nederland te halen vanwege de viering van 80 jaar vrijheid. Laatstgenoemde hebben we ook financieel ondersteund. Mooie dingen die bijdragen aan ons doel, blijvende erkenning en waardering voor het vaarplichtig koopvaardijpersoneel.

Kansen liggen altijd in de toekomst.

We hebben veel moois voor de boeg, letterlijk zelfs. Zo werken we aan een mooie tekst die de zeggingskracht van monument de Boeg vergroot. We werken ook aan een mooie expositie over de koopvaardij in oorlog in het Katwijk's Museum. Ook zijn we in contact met kransleggers voor de herdenkingen in het nieuwe jaar en onderzoeken we verdere samenwerking met Noorse en Engelse koopvaardij onderzoekers.

We werken ook aan de realisatie van een plaquette in Normandië ter herinnering aan de inzet van de Nederlandse koopvaardij tijdens en rond D-day. Mooie projecten waaraan we onze handen vol hebben. We zijn daarom heel blij dat Jan Willem Verhoeff ons bestuur komt versterken. Jan Willem was scheepswerktuigkundige en is actief in het maritiem onderwijs. Naast een prachtig bestuur hebben we ook financiële ondersteuning nodig om onze projecten te realiseren, meer dan ooit hopen we daarom op uw financiële steun.

Goede feestdagen en een voorspoedig 2025!

Voorplaat

Monique, kleindochter van de op 15 september 1942 omgekomen zeeman Pieter Kool (ss SATURNUS) maakte deze foto van een koopvaardijmonument in Canada.

Herdenkingsvaartocht

Op 3 september 2024 vond de jaarlijkse herdenkingsvaartocht van de Rotterdamse haven naar de Maasvlakte plaats op partyschip Zilvermeeuw 2. Dit jaar was een gezamenlijke vaartocht met de Vereniging van Gepensioneerden van de voormalige N.V. Koninklijke Rotterdamsche Lloyd-Wm Ruys & Zonen. We namen afscheid van ons gewaardeerde bestuurslid Dominee Leon Rasser. Tijdens de vaartocht hield Jacob Haasnoot een lezing over zijn boek Lammeren onder de Wolven, dat dit jaar is uitgebracht. Het was fijn om elkaar te ontmoeten aan boord.

Kranslegging Vlissingen

Op zaterdag 26 oktober vond de jaarlijkse herdenking bij het Koopvaardijmonument in Vlissingen plaats. Namens onze Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945 werd een krans gelegd door Kees Saman en zijn dochter Annemarie. Kees is de zoon van Piet Saman, die tijdens de oorlog onder de vaarplicht werd gesteld en onder andere dienstdeed op de schepen ms. Aagtekerk en ss. Maaskerk. Hij was machinist aan boord van de Aagtekerk toen het schip op 14 juni 1942 op de Middellandse Zee werd aangevallen door vijftig Duitse bommenwerpers. Zes bemanningsleden en tweeëntwintig Britse militairen die aan boord waren, kwamen om. De Aagtekerk zank, Piet Saman overleefde de aanval. Dit is een van de vele aangrijpende verhalen uit de oorlogsgeschiedenis, waarbij meer dan 4.100 bemanningsleden van de Nederlandse koopvaardij het leven lieten.

Kranslegging Bronbeek

Op zondag 15 september vond op het Landgoed van het Koninklijk Tehuis voor Oud-militairen en Museum Bronbeek de herdenking plaats van de slachtoffers van de Japanse zeetransporten in Zuidoost-Azië (1942-1945). Onder deze slachtoffers waren vele zeelieden van de Nederlandse koopvaardij. Afgevaardigden van onze stichting waren bij de herdenking aanwezig en hebben een krans gelegd.

Lessenaar De Boeg

De Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945 werkt met gemeente Rotterdam aan een lessenaar bij de Boeg om zowel het verhaal van de Boeg als het algemene verhaal te vertellen over de Nederlandse koopvaardij tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De huidige tekst bij De Boeg blijft overigens behouden. Wanneer de lessenaar precies wordt onthuld, laten we u in het nieuwe jaar weten.

Expositie over de koopvaardij in oorlog vanwege 80 jaar vrijheid

Ter gelegenheid van de viering van 80 jaar vrijheid in 2025 organiseert Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945, in samenwerking met het Katwijk Museum, een expositie. De expositie zal de Nederlandse koopvaardij en haar bijdrage aan de bevrijding tijdens de Tweede Wereldoorlog belichten. Tijdens de laatste bestuursvergadering is besloten een commissie samen te stellen, bestaande uit een aantal bestuursleden, aangevuld met een aantal externen, waaronder Jaap Haasnoot, Bouwe van Rijn en Dirk de Jong. De commissieleden worden gedurende de projectduur (van de voorbereiding tot en met het einde van de expositie) benoemd tot commissarissen van de Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945.

Libertyship

In augustus is naar een idee van Stichting Koopvaardijpersoneel 1940 – 1945 de nieuwe stichting Libertyship.NL opgericht.

De stichting heeft zich ten doel gesteld om National Liberty Ship Memorial ss. JEREMIAH O'BRIEN naar Nederland te halen vanwege de viering van 80 jaar vrijheid. Het schip kan gebruikt worden de herinnering aan de inzet van de koopvaardij onder de aandacht te brengen met in het bijzonder aandacht voor de Nederlandse koopvaardij. We zijn dan ook op zoek naar familieleden van de bemanning van het Nederlandse Libertyship FORT ORANGE wat onder de vlag van de NASM in de vaart is gekomen in 1943. Bent u familie van een opvarende? Laat het ons weten via info@koopvaardijpersoneel40-45.nl

Leest u ook het krantartikel over dit plan in op onze website.

Project "Plaquette Normandië"

Op 6 juni bezochten we de herdenking in Arromanches, Frankrijk.

Hoe kort het ook was, we waren heel blij dat toenmalig premier Mark Rutte in zijn toespraak het belang van de vele scheepstransporten noemde die gedaan zijn door de Nederlandse koopvaardij richting de stranden van Normandië.

Omdat de koopvaardij in voorgaande jaren altijd vergeten is, werkt onze stichting aan een herinneringsplaquette. Deze zal geplaatst worden in nabijheid van het Musée du Débarquement te Arromanches-les-Bains, naast de plaquette voor o.a. de Engelse zeehelden. Uw financiële ondersteuning is onmisbaar voor dit project.

Liverpool

Op uitnodiging van de directie van BIG Heritage zijn twee bestuursleden in November naar Liverpool gegaan om in overleg met onderzoekers van Engelse en Noorse koopvaardij kennis te delen en de bijdrage van ieder land in de battle of the atlantic toe te lichten. De bedoeling is dat er in 2026 een nieuw bezoekerscentrum opengaat in Liverpool dat volledig in het teken staat van de slag in de Atlantische oceaan.

Vanzelfsprekend hebben de bestuurleden een inspectie gedaan bij de plaquette die sinds 2004 langs de Waterfront prijkt. De plaquette is nog in prima staat.

Databank Koopvaardij

De Stichting krijgt vaak de vraag of er foto's of documenten, zoals een pasfoto of een pagina uit het monsterboekje, kunnen worden toegevoegd aan de Databank Koopvaardij. Vanaf nu is dit mogelijk, mede dankzij de steun van het Karel Doorman Fonds. Een van de eerste toegevoegde foto's toont een sigarenkoker, gemaakt van

zwarte roggehuide, met daarop de initialen J.J.V.M. van zeeman Jan Merten. Onder zijn initialen staan de letters B.D.S. (Bloody Dutch Sailor). Dit cadeau nam Jan Merten na de Tweede Wereldoorlog persoonlijk in ontvangst van niemand minder dan Winston Churchill. Vermoedelijk ontving hij de koker vanwege zijn bijdrage aan de redding van 2.600

Britse militairen na de ondergang van het ss Costa Rica ten zuiden van Kreta op 27 april 1941. Merten ontving voor zijn inzet ook de eervolle Britse vermelding "Mention in Dispatches" en het Bronzen Kruis.

Voor meer informatie, zie Databank Koopvaardij op onze website

Narratief 80 jaar vrijheid

In 2024 en 2025 vieren we dat de Tweede Wereldoorlog 80 jaar geleden ten einde kwam. Door het hele land staan we erbij stil dat Nederland dankzij de inzet van militairen van de geallieerde landen en met hulp van het verzet werd bevrijd.

Onze stichting heeft in het afgelopen jaar meerdere keren bij het Nationaal Comité 4 en 5 mei aangegeven dat het beschamend en pijnlijk is dat de koopvaardij, Nederlands grootste bijdrage aan de bevrijding, niet genoemd is in bovenstaand narratief voor 80 jaar vrijheid. In antwoord daarop liet het Nationaal Comité 4 en 5 mei ons weten dat ervoor gekozen is om niet uitputtend te zijn in het noemen van verschillende slachtoffergroepen die een bijdrage hebben geleverd tijdens de tweede Wereldoorlog en de bevrijding. Dat antwoord geeft nog meer blijk van een beperkt besef van de oorlogsgeschiedenis en maakt duidelijk dat we nog veel te doen hebben.

Steun

De Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945 draait volledig op vrijwilligers die zich met passie inzetten. Voor de kransen, deze nieuwsbrief, de website, De Databank Koopvaardij en onze projecten hebben we financiële steun nodig.

Wij doen daarom een dringend beroep op u om ons werk te steunen.

Contact- en bankgegevens

Voorzitter	De heer H.A. Nijgh Tel. 06-15336311
Secretariaat	Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945 Sluisweg 66, 2225 XN Katwijk aan Zee.
Penningmeester	De heer J. van der Plas, 06-26980562 E-Mail: info@koopvaardijpersoneel40-45.nl
Website	www.koopvaardijpersoneel40-45.nl
Banknummer	NL 96 INGB 0005 3629 74
ANBI/RSIN/fisc. nr.	808543143
Ingeschreven in het handelsregister te Rotterdam onder nummer 24289132	

Onze nieuwsbrief verschijnt ongeveer drie keer per jaar en wordt verstuurd naar alle nabestaanden van koopvaardijveteranen en geïnteresseerden, inclusief zij die ons in het verleden hebben gesteund. We vinden het belangrijk om u op de hoogte te houden van onze activiteiten. Als stichting hebben we geen leden en daarom ook geen contributie. We streven ernaar onze activiteiten voor de (nabestaanden van) koopvaardijveteranen voort te zetten en onze statutaire verplichting om de omgekomen opvarenden van de Nederlandse koopvaardij tijdens de Tweede Wereldoorlog, te herdenken. Als u onze nieuwsbrief niet langer wenst te ontvangen, kunt u contact opnemen met ons secretariaat. Uw steun helpt ons om ons werk voor te zetten. Als u onze inspanningen waardeert, overweeg dan een donatie!